

Rapportage over de (niet-)openstellingen van burgemeestersvacatures en de benoeming van waarnemers in de periode 1 september 2007 tot 1 maart 2008

1. Inleiding

In de Provinciale Statenvergadering van 12 oktober 2005 heb ik met u afgesproken de verschijningsfrequentie van het overzicht van de niet-opengestelde burgemeestersposten te verhogen van éénmaal naar tweemaal per jaar, te weten in de maanden maart en september. Hierbij mijn eerste rapportage van het jaar 2008.

2. Wettelijk kader

Het uitgangspunt bij de niet-openstelling van burgemeestersvacatures is de Circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de procedureregels bij benoeming van een burgemeester. De circulaire is op 2 november 2005 aangepast. Deze aanpassing betreft echter niet de regels voor de benoeming van waarnemers.

Volgens de Circulaire kan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna te noemen: de minister) op voorstel van of na overleg met de Commissaris van de Koningin, die daarover Gedeputeerde Staten raadpleegt, beslissen dat een vacature in een gemeente voorlopig niet wordt opengesteld; indien:

- a. het college van burgemeester en wethouders van een gemeente op grond van de Wet Arhi is uitgenodigd tot het voeren van een overleg over de wens tot wijziging van de gemeentelijke herindeling.
- b. aannemelijk is dat binnen een jaar het college van burgemeester en wethouders tot het overleg als bedoeld onder a. zal worden uitgenodigd. Dit besluit tot voorlopige niet-openstelling geldt voor een jaar en kan zonodig met één jaar worden verlengd.
- c. aannemelijk is dat binnen twee jaar de raad van de betrokken gemeente, te samen met de raad c.q. de raden van een of meer andere gemeente(n), met toepassing van artikel 5 van de Wet Arhi, een herindelingsontwerp zal vaststellen.

Bij brief van 21 november 2006 heeft de minister de Tweede Kamer laten weten dat hij voornemens is om aan de Circulaire toe te voegen dat de minister vooruitlopend op de start van een Arhi-procedure alleen kan besluiten tot voorlopige niet-openstelling van een burgemeestersvacature als de betreffende gemeenteraad zich daar niet tegen verzet. Deze regel geldt niet voor gemeenten waar een bestuurskrachtonderzoek in gang is gezet. In die omstandigheid kan de minister derhalve in alle gevallen besluiten tot voorlopige niet-openstelling, al is de duur daarvan beperkt tot één jaar na de start van de bestuurskrachtmeting.

Los van het besluit over een niet-openstelling kan door mij ook een waarnemend burgemeester worden benoemd indien ik dit in het belang van de gemeente nodig acht (*op basis van artikel 78.1 van de Gemeentewet*). Dit interveniëren kan plaatsvinden wanneer de kroonbenoemde burgemeester niet in staat is om zijn functie uit te oefenen, wanneer sprake is van ernstige bestuurlijke problemen in een gemeente, of wanneer gedurende een benoemingsprocedure behoefte is aan een waarnemend burgemeester.

Voor de volledigheid zijn ook deze laatstgenoemde waarnemers in onderstaand overzicht vermeld.

3. TERUGBLIK PER REGIO OVER DE PERIODE 1 SEPTEMBER 2007 TOT 1 MAART 2008

3.1 Zuid-Holland Zuid

In de gemeente **Oostflakkee** is per 1 september 2007 een vacature ontstaan vanwege het leeftijdsontslag van de heer A.J.C. van Pelt. In juli van dat jaar zijn bestuurskrachtmetingen uitgevoerd door de gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee. Uit de discussie in de gemeenteraden die daarop volgde komt naar voren dat de gemeenten Goedereede en Oostflakkee vooralsnog kiezen voor zelfstandigheid, zij het dat de gemeente Oost-Flakkee bij het zoeken naar de best denkbare optie voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten op Goeree-Overflakkee naast intensieve samenwerking ook gemeentelijke herindeling als een optie nader wil bestuderen. De raden van de Dirksland en Middelharnis hebben aangegeven dat opheffing van de bestaande eilandsamenwerkingsverbanden en een gemeentelijke herindeling voor geheel Goeree-Overflakkee

aan de orde is. Ondanks dat de meningen van de vier gemeenten uiteenlopen, hebben de colleges van burgemeester en wethouders een vervolgtraject afgesproken voor een goede analyse en afweging van de verschillende opties over de bestuurlijke toekomst van het eiland. Gedeputeerde Staten zullen in de maand april 2008 afspraken maken met de gemeenten over het vervolgtraject. Om bovengenoemde reden heb ik met instemming van de gemeenteraad en GS, per 1 september 2007 de heer J. Heijkoop benoemd tot waarnemend burgemeester van Oostflakkee. Vanwege het nader onderzoek en de naar aanleiding daarvan te voeren nadere discussie heb ik op 2 april 2007 de minister geadviseerd de vacature van Oostflakkee niet open te stellen.

3.2 Zuid-Holland Oost

3.2.1 Zuidplas en omgeving

De commissie-Van den Berg heeft op 30 maart 2007 aan GS een advies uitgebracht, "De puzzel passend gemaakt: over fusies van gemeenten in het hart van Zuid-Holland". Vervolgens hebben GS brief van 27 november 2007 hun standpunt over de bestuurlijke toekomst kenbaar gemaakt aan de tien gemeenten in de Zuidplas en omgeving. (*Gouda, Moordrecht, Nieuwerkerk a/d IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle, Waddinxveen, Boskoop, Rijnwoude, Zoeterwoude, Bodegraven en Reeuwijk*) Naar aanleiding daarvan zijn nu door de gemeenten definitieve standpunten ingenomen over hun bestuurlijke toekomst. De gemeenten Nieuwerkerk a/d IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle en Moordrecht gaan een vrijwillige fusie aan naar verwachting per 1 januari 2010. Daartoe hebben de betreffende gemeenteraden op 19 februari 2008 het herindelingsadvies vastgesteld (Arhi-procedure). De gemeenten Bodegraven en Reeuwijk bereiden, overeenkomstig het standpunt van GS, een fusie voor naar verwachting met ingang van 1 januari 2011. Ook de gemeenten Boskoop en Rijnwoude bereiden, eveneens overeenkomstig het standpunt van GS, een fusie voor per dezelfde datum.

De gemeente Waddinxveen heeft aanvankelijk geopteerd voor een fusie met Boskoop in 2012, maar nu een fusie met Boskoop en (een deel van) Rijnwoude niet meer tot de mogelijkheden behoort en andere buurgemeenten vrijwillig gaan fuseren hebben GS gevraagd aan Waddinxveen en Gouda met elkaar in overleg te treden over de mogelijkheden van niet-vrijblijvende bestuurlijke samenwerking en samenvoeging en GS hierover voor 1 januari 2009 te rapporteren.

Vanwege deze discussie over de bestuurlijke toekomst heeft de minister al in 2006 toestemming gegeven voor de voorlopige niet-openstellingen van burgemeestersvacatures. Voorts berichtte de minister op 19 april 2007 dat zij, mede gelet op de instemming van de gemeenteraden met de geschetste aanpak, voorlopig instemt met continuering van de niet-openstellingen. Bij brief van 30 oktober 2007 heb ik de minister nader geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de gemeente Bodegraven en haar geadviseerd de niet-openstelling te continueren tot 2010. Op 30 januari 2008 heb ik de minister de laatste stand van zaken weergegeven over de voorgenomen herindelingen en gemeld dat de waarnemingen in die gemeenten derhalve in dat licht kan worden gezien.

Ten opzichte van de vorige rapportage in september 2007 zijn er geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Hiermee blijft de situatie met betrekking tot de niet-openstellingen ongewijzigd en is als volgt. In **Rijnwoude** is mevrouw A.C. Hommes waarnemer sinds maart 2005. In **Waddinxveen** is sinds juni 2004 de heer H.C.J. Roijers waarnemend burgemeester. De heer J. Elzinga is interim-burgemeester in **Reeuwijk** sinds november 2004, en in **Zevenhuizen-Moerkapelle** is de heer J.C.G. Fijen waarnemer sinds september 2005. In de gemeente **Moordrecht** is de heer H.A. van der Meer waarnemend burgemeester vanaf 1 juli 2006, het moment waarop de vorige waarnemer, de heer P. Neeb, met pensioen ging. Tot slot is de heer drs. J.P.J. Lokker per 15 augustus 2007 benoemd tot waarnemend burgemeester in de gemeente **Bodegraven**.

3.2.2 Krimpenerwaard

Op 1 januari 2007 is een gemeenschappelijke regeling van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard (*te weten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist*) in werking getreden, waarmee het K5-bestuur uitgebreide taken en bevoegdheden heeft gekregen. Via deze geïntensiverde samenwerking willen de gemeenten hun gezamenlijke bestuurskracht verbeteren. GS hebben met de vijf gemeenten de afspraak gemaakt dat de K5-samenwerking in 2008 wordt geëvalueerd. Daarnaast hebben GS aan de betreffende gemeenten te kennen gegeven dat zij voornemens zijn een quick scan te laten uitvoeren voor 1 mei 2008 teneinde inzicht te verkrijgen in de huidige stand van zaken van de

bestuurskracht van de vijf afzonderlijke gemeenten. Daarna zullen Gedeputeerde Staten besluiten over eventuele vervolgstappen. Op verzoek van de minister heb ik de gemeenteraden gevraagd hoe zij staan tegenover het continueren van de waarneming in hun gemeente. Alle vier gemeenten hebben laten weten dat ze instemmen met het aanblijven van hun waarnemend burgemeester tot de evaluatie heeft plaatsgevonden. De minister heeft vervolgens toestemming verleend tot het continueren van de niet-opstellingen. Zij heeft daarbij aangegeven dat zij voor eind 2008 van mij advies verwacht over de situatie in de Krimpenerwaard en over het al dan niet verlengen van de niet-openstellingen.

In de gemeente **Bergambacht** is de heer A. van Erk waarnemend burgemeester sinds september 2005. Op hetzelfde moment is de heer M. Th. van der Wouw begonnen als waarnemer in **Ouderkerk**. In **Vlist** is mevrouw A.Z. Evenhuis-Meppelink per oktober 2005 waarnemend burgemeester en **Schoonhoven** heeft sinds 1 december 2005 de heer D.W. de Cloe als waarnemer.

3.2.3 Alblasserwaard

In de gemeente **Hardinxveld-Giessendam** is per 1 september 2006 een vacature ontstaan door het vertrek van de burgemeester A. Noordergraaf. In dat jaar is een bestuurskrachtmeting uitgevoerd in de gemeenten in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV-gemeenten). Gelet op de ontwikkelingen in deze regio is de heer R.H. Augusteijn per 14 september 2006 benoemd tot waarnemend burgemeester.

Naar aanleiding van de vraag van GS om een standpuntbepaling over de bestuurlijke toekomst, zet de gemeente in op samenwerking met Gorinchem (tandemgemeente) ter versterking van hun bestuurskracht. Dit omdat deze laatste gemeente feitelijk en functioneel gezien dicht bij Hardinxveld-Giessendam ligt en de gemeenten een economische ontwikkelingsfunctie in de regio hebben.

Op 24 januari 2008 heeft het presidium Hardinxveld-Giessendam mij gevraagd om de minister te verzoeken de burgemeestersvacature open te stellen omdat men van mening is dat de gemeente zich positief ontwikkelt en de ambitie heeft als zelfstandige en bestuurskrachtige gemeente verder te gaan. Nu GS hun standpunt hebben bepaald is dat voor mij aanleiding het presidium uit te nodigen voor een gesprek over de openstelling van de vacature. Tot het moment van vacaturevervulling blijft de heer R.H. Augusteijn waarnemend burgemeester.

Gezien de beperkte bestuurskracht van de gemeente **Nieuw-Lekkerland** heeft de gemeente op 30 oktober 2007 besloten te kiezen voor gemeentelijke herindeling per 1 januari 2010 met de gemeenten Graafstroom en Liesveld, tenzij uit onderzoek blijkt dat intensief samenwerken aantoonbaar meerwaarde oplevert. De gezamenlijke raden hebben op 15 januari 2008 gekozen voor het starten van een gezamenlijke operationele samenwerking via het samenvoegen van de ambtelijke organisaties. Gestreefd wordt naar een start per 1 januari 2009. Een onderzoek naar de beste bestuurlijke vorm vindt -conform afspraak tussen de drie gemeenten- plaats op het moment dat de nieuwe ambtelijke organisatie voor de drie gemeenten een feit is. GS hebben de gemeenten gevraagd dit onderzoek zodanig te organiseren dat voor 1 januari 2009 de resultaten van dit onderzoek bekend zijn.

Omdat de heer O. Sierksma per 15 oktober 2007 zijn functie heeft neergelegd, heb ik, gelet op bovenstaande ontwikkelingen en met instemming van de raad en GS, de heer M. Houtman benoemd tot waarnemend burgemeester van de gemeente Nieuw-Lekkerland. Ik heb de minister hierover op 21 januari 2008 geïnformeerd en geadviseerd om de burgemeestersvacature niet open te stellen tot 1 januari 2009.

3.2.4 Drechtsteden

In de gemeente **Alblasserdam** ontstond per 1 juli 2007 een vacature omdat de heer drs. A.D. van den Bergh terugtrad op grond van de conclusies van het rapport Corporaal. Gelet op de uitkomst van het rapport en de bestuurskrachtmeting, heb ik in overleg met Gedeputeerde Staten en gemeenteraad, besloten met toepassing van artikel 78, lid 1 van de Gemeentewet, een waarnemend burgemeester aan te stellen. De taak van de waarnemer is in de eerste plaats te werken aan het herstel van het vertrouwen binnen de gemeente en het verbeteren van de onderlinge verhoudingen tussen het college en het ambtelijke apparaat. Daarnaast zal de waarnemer leiding geven aan een bezinning op het proces van bestuurskrachtvergroting. Op 5 juli 2007 heb ik de minister hierover geïnformeerd. Ten aanzien van de bestuurskrachtmeting heeft de gemeente overigens te kennen gegeven dat de gemeente intensief gaat deelnemen in de Drechtstedensamenwerking.

Zodra de bestuurlijke situatie in Alblasserdam daartoe aanleiding geeft zal ik met de fractievoorzitters van gedachten wisselen over het openstellen van de vacature. Mevrouw L.M. Huizer, per 1 juli 2007 benoemd tot waarnemend burgemeester, zal derhalve voorlopig aanblijven in de gemeente Alblasserdam.

3.3 Rijnmond

In de gemeente **Rozenburg** is per 1 december 2006 een vacature ontstaan door de pensionering van de zittende burgemeester, mevrouw M.J. de Sutter-Besters.

Eerder dat jaar, op 31 mei 2006, heeft de minister mij, naar aanleiding van een eerder onderzoek van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, de opdracht gegeven om daarnaast ook de bestuurskracht van Rozenburg te onderzoeken en hem daarover binnen één jaar te rapporteren. Vanwege deze opdracht heb ik na het vertrek van mevrouw De Sutter de heer ir.J.W.J. Wolf -na afstemming met de fractievoorzitters- als waarnemend burgemeester benoemd.

De raad heeft het in maart 2007 uitgebrachte rapport besproken en kwam tot de conclusie dat een discussie over de toekomstige bestuurlijke vorm op dat moment te vroeg was. De raad wilde eerst samen met het college van burgemeester en wethouders een toekomstvisie voor de gemeente ontwikkelen. De raad heeft op 4 oktober 2007 ingestemd met het plan van aanpak voor dit traject. Het plan voorziet in een visietraject dat naar verwachting in april 2008 zal worden afgesloten. Daarnaast heeft de gemeente nog een aanbeveling uit het rapport bestuurskrachtmeting opgevolgd, te weten het laten uitvoeren van een benchmark op de formatie van de gemeente. Ook deze uitkomst zal worden betrokken bij de besluitvorming rond visievorming en bestuurlijke scenario's. De raad heeft aangegeven over de toekomstvisie en de gewenste bestuursvorm voor Rozenburg uiterlijk op 17 april 2008 een besluit te nemen. Daarna zullen GS hun standpunt bepalen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente.

Op grond van bovenstaande heb ik de minister op 5 november 2007 geïnformeerd over de stand van zaken en geadviseerd de vacature voorlopig tot 1 januari 2009 niet open te stellen. De waarneming door de heer ir.J.W.J. Wolf (vanaf 1 december 2006) zal daarom voorlopig worden gecontinueerd.

4. Overzicht waarnemend burgemeesters in Zuid-Holland (situatie per 1 maart 2008)

	Gemeente	Openstelling vacature
1	Alblasserdam	Waarnemer o.g.v. artikel 78, lid 1 Gemeentewet
2	Bergambacht	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
3	Bodegraven	Besluitvorming gemeente vrijwillige Arhi afwachten
4	Hardinxveld-Giessendam	Binnenkort overleg over verzoek tot openstelling
5	Nieuw-Lekkerland	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
6	Moordrecht	Waarnemer o.g.v. Arhiprocedure
7	Oostflakkee	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
8	Ouderkerk	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
9	Reeuwijk	Besluitvorming gemeente vrijwillige Arhi afwachten
10	Rijnwoude	Besluitvorming gemeente vrijwillige Arhi afwachten
11	Rozenburg	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
12	Schoonhoven	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
13	Vlist	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
14	Waddinxveen	Besluitvorming GS over bestuurlijke toekomst afwachten
15	Zevenhuizen-Moerkapelle	Waarnemer o.g.v. Arhiprocedure